

Bolygók

augusztus–szeptember

Észlelő	Észlelés	Műszer
Csiszár Tibor (Pécs)	1f	15 MC
Gyenizse Péter (Komló)	3 I,C,F	8 L
Kormányos Krisztián (Sükösd)	1	10 T
Ladányi Tamás (Balatonfűzfő)	1	8 L
Nagy Mélykúti Ákos (Pécs)	4 I	16 T
Papp Krisztián (Tát)	1	6,3 L
Papp Zsolt (Tát)	1	6,3 L
Presits Péter (Budapest)	1	15,5 T
Szilva Ildikó (Tát)	6 I	6,3 L
Vincze Iván (Pécs)	7 I	20 C
Vízvári Gergő (Tát)	1	6,3 L

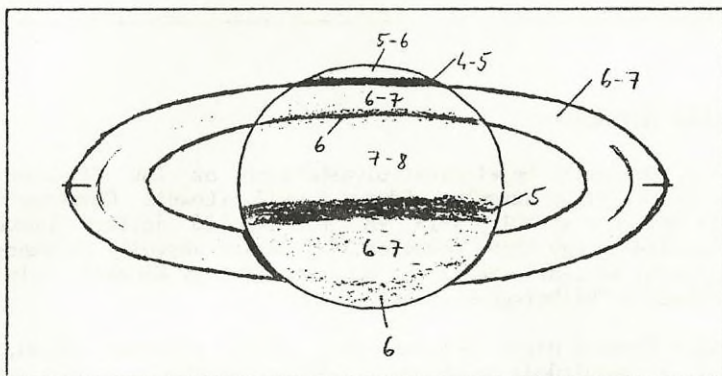
Egyre javuló körülmények között figyelhetjük meg a gyűrűs bolygót, hiszen pályájának legmélyebb pontján már túljutott, és fokozatosan közelít az égi egyenlítőhöz, tehát egyre magasabban látjuk a következő évek folyamán. Biztatón azokat, akiknek lelki szeme előtt még mindig a sagittariusbeli Szaturnusz homályos képe lebeg. Mostantól nyugodtan irányítsuk műszereinket a bolygó felé, mert megéri a fáradságot.

A Szaturnusz aktivitásával kapcsolatban már nem ilyen egyértelműen jók a tapasztalatok. Messze nem mutat olyan változékonyságot, mint a Jupiter. Bár egyes észlelők látni véltek a Jupiteren előforduló kondenzációkhoz, oválokhoz hasonló alakzatokat, a Szaturnusz megjelenése mégis konstansnak mondható. Más szemszögből nézve, a legkisebb műszerekkel végzett észlelések versenyképesnek bizonyultak a nagyműszeres megfigyelésekkel.

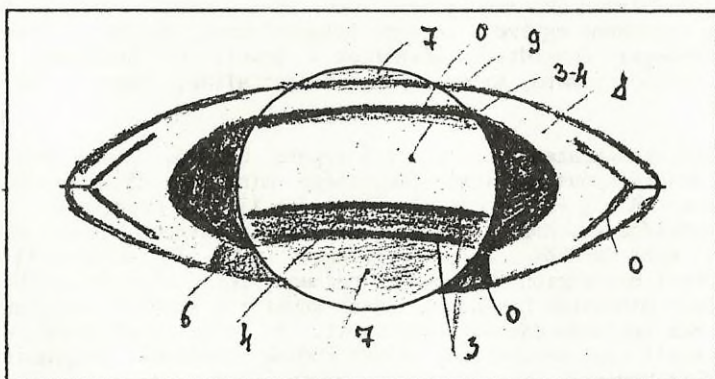
A bolygókorong egészét a NEB uralja. Általában 4,5 intenzitású, homályos, árnyalt sáv. Augusztus második felének első hetében néhány alkalommal kissé felfényesedett, két egységgel nagyobb volt az intenzitása a szokásosnál (Nagy-Mélykúti, Szilva, Vincze), ezt követően ismét visszanyerte eredeti állapotát. Mindössze két alkalommal lehetett megfigyelni a sáv kettőzöttségét (Nagy-Mélykúti, Vincze). A NEB-től délre eső terület 5 és 7 között fényesedett. Nagy Mélykúti kétszer is sikeresen észlelte az NTB-t (aug. 22-én és 25-én), melynek intenzitása alig tért el a környező területtől (az intenzitáskülönbség 0,3 ill. 0,4 egység volt). A gyűrű alatt vékony, diffúz sávként jelentkezett a SEB. Megfigyelését, intenzitásának megítélését eléggé megnehezítette az Sh R/G, a nagy szórás a becsléseknél ennek tudható be: intenzitásaként 2-7 közötti értékeket adtak meg az észlelők. A peremsötétedés többször igen egyértelmű volt (Gyenizse, Vincze), néha egészen a gyűrűig látszott, máskor csak az északi pólus közelében volt megfigyelhető. A déli pólussapka, akárcsak az északi, 5-7 intenzitású volt.

Tekintve, hogy az első észlelések az oppozíciót mintegy egy hónappal előzték meg, az Sh G/R igen vékony ív volt a gyűrű Dny-i részén. A szembenállást (aug. 7.) követően észlelőink megfigyelhették, miként hízik a

bolygó árnyéka a gyűrű K-i oldalán, mely augusztus végére már igen határozott látványt nyújtott. Az Sh R/G mindvégig igen jól megfigyelhető volt, mint vékony ív, közvetlenül a gyűrű alatt egybefolyva a bizonytalan megjelenésű SEB-bel.

1992.07.02. 23:05-23:20. 80/840 refr., 168x. (Gyenizse Péter)

1992.08.25. 22:38-22:59. 160/1220 refl., 203x. (Vincze Iván)

A gyűrű 4 cm-es távcsővel 18x-os nagyítás mellett már épp hogy érezhetően különválnak a bolygókorongtól (Vincze). A Cassini-részhez minimum 8 cm-es távcsőre volt szükség (a tapasztaltabbak bizonyára kisebb műszerrel is látták volna), a két hónap folyamán egyszer sem látszott a teljes kerület mentén, csak az anzáokban.

A holdakról még mindig kevés az észlelés, pedig érdekes lenne tudni, hogy adott műszerrel ki hányat lát. Szilva Ildikó a Titánt észlelte július 24-én, két nappal a legnagyobb keleti kitérést megelőzően. Vinczének augusztus 8-án a Titánon kívül a Rheát és a Dionét sikerült megpillantania 20 cm-es távcsővel. Ladányi 8 cm-es műszerével 27-én a Thetist is elcsípte, bár leírása szerint meglehetősen bizonytalanul látszott. A Titan, a Dione és a Rhea viszont egyértelműen megfigyelhető volt.

VINCZE IVÁN